

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему:
«Стратегічні напрямки зниження витратосмності
продукції в ПАТ «Одескабель»

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої форм
навчання

Костанян Карен Матевосович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Єгунов Юрій Артемович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Одним з найважливіших напрямків підвищення ефективності діяльності промислового підприємства є зниження витратоємності продукції. Останнє відноситься до складу ключових факторів забезпечення конкурентоспроможності та ринкової стійкості підприємства. Особливе значення дана проблема має для підприємств з високим рівнем матеріало- та енергоємності продукції, що випускається. До складу останніх відносяться і підприємства кабельної промисловості. Тенденція до постійного зростання цін на сировину, енергоресурси та паливо, що спостерігається останніми роками, значно актуалізує проблему пошуку ефективних рішень щодо зниження матеріалоємності, енергоємності та паливоємності продукції на підприємствах кабельної галузі. Крім отримання економічного ефекту, вирішення цих завдань дозволяє суттєво зменшити шкідливий вплив кабельного виробництва на довкілля. Ефективне використання матеріальних ресурсів сприяє відповідності міжнародним стандартам, таким як ISO 14001. Пошук резервів зниження витратоємності продукції сучасного підприємства потребує використання системного і комплексних підходів і об'єднує практично всі напрямки діяльності підприємства. Дослідження проблеми зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості має наукову та практичну значимість, що і визначило вибір теми даної кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження. Основна мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтованні стратегічних напрямків зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» та розробки дієвих заходів щодо їх реалізації.

Завдання дослідження:

- проаналізувати економічну сутність, склад та структуру поточних витрат підприємства;
- дослідити сутність собівартості продукції як економічної категорії, визначити систему її показників;
- розглянути склад показників витратоємності продукції;
- визначити соціальне-економічне значення проблеми зниження витратоємності продукції;
- розглянути галузеві особливості в контексті визначення стратегічних напрямків зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості;
- дослідити динаміку основних показників результативності діяльності ПАТ «Одескабель» та його фінансового стану за період з 2019 р. по 2023 рік;
- проаналізувати здійснити аналіз складу поточних витрат за виданими господарської діяльності підприємства;
- здійснити аналіз складу та структури операційних витрат економічними елементами, співвідношення динаміки окремих статей накладних витрат і собівартості реалізованої продукції;

- дослідити динаміку одиничних показників витратоємності продукції ПАТ «Одескабель» за період з 2019 р. по 2023 рік;
- побудувати модель тренду загальної витратоємності продукції та зробити прогноз даного показника на 2024 рік.
- здійснити SWOT-аналіз ПАТ «Одескабель»;
- визначити стратегічні напрямки зниження витратоємності продукції на аналізованому підприємстві;
- розробити заходи щодо реалізації стратегічних напрямків зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» і розрахувати економічну ефективність їх впровадження на підприємстві.

Об'єктом дослідження є внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на ефективність поточних витрат і формування витратоємності продукції на підприємствах кабельної промисловості.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти обґрунтування стратегічних напрямків зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель».

Методи дослідження. В роботі використано низка теоретичних та емпіричних методів дослідження, зокрема: методи індукції та дедукції, аналізу та синтезу, абстрагування (в аналізі економічної природи собівартості, її функціонального призначення та соціально-економічного значення зниження); методи зіставлення, вимірювання та спостереження (в аналізі динаміки показників витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель»); методи математичного моделювання (в аналізі та прогнозування динаміки загальної витратоємності реалізованої продукції в ПАТ «Одескабель»).

Інформаційна база дослідження: 1) Закони України та інші нормативні та документи, що регулюють діяльність вітчизняних підприємств; 2) наукові публікації (монографії, статті, тези конференцій) з теми дослідження; 3) навчальна література з економічної теорії, економіки підприємства, управлінського обліку, аналізу діяльності підприємства, статистики, плануванню та контролю на підприємстві тощо; 4) річна бухгалтерська звітність ПАТ «Одескабель» з 2016 по 2023 рік; перспективний план розвитку підприємства на 2024-2028 рр.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 53 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 90 сторінок. Робота містить 20 таблиць та 21 рисунок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі роботи досліджено теоретико-методичні аспекти пошуку внутрішньовиробничих резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної галузі. Зокрема, проаналізовано економічна сутність поточних витрат підприємства, їх класифікація та структура. Розглянуто

показники собівартості та витратоємності продукції підприємств кабельної промисловості. Окремий підрозділ присвячений розгляду галузевих особливостей в контексті визначення напрямків та шляхів зниження витратоємності продукції.

Аналізу витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» присвячений другий розділ кваліфікаційної роботи. Тут досліджено динаміка основних показників результативності діяльності підприємства, здійснений аналіз його фінансового стану за період з 2019 р. по 2023 рік. Проаналізовано склад поточних витрат за виданими господарської діяльності підприємства, досліджено склад і структура операційних витрат за економічними елементами, співвідношення динаміки окремих статей накладних витрат і собівартості реалізованої продукції. В окремому підрозділі роботи здійснений аналіз динаміці показників витратоємності продукції за період з 2016 р. по 2023 рік. На основі методів математичного моделювання побудовано модель тренду витрат на 1 грн. реалізованої продукції та здійснений прогноз рівня останніх на 2024 рік.

В третьому розділі надані авторські пропозиції щодо мобілізації виявлених на підприємстві резервів зниження витратоємності продукції. Економічна ефективність та доцільність практичного впровадження останніх обґрунтовано відповідними техніко-економічними розрахунками.

ВИСНОВКИ

1. Проведений з використанням методів математичного моделювання аналіз показав, що з 2016 по 2023 роки в ПАТ «Одескабель» склалася негативна тенденція прискореного зростання витрат на 1 гривню реалізованої продукції. При збереженні останньої рівень зазначеного показника в ПАТ «Одескабель» у 2024 році порівняно з 2023 роком зросте на 5,44 копійок, або на 5,62 %, і становитиме 102,33 копійки. Для зміни цієї тенденції колективу підприємства необхідно постійно працювати над пошуком резервів зниження витратоємності продукції, а також впроваджувати дієві заходи для їх мобілізації.

2. Ключове значення в управлінні динамікою витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель» має визначення стратегічних напрямків її зниження. До складу останніх входять: зниження залежності від вартості сировини та енергетичних ресурсів, посилення протидії міжнародній конкуренції, підвищення диверсифікації ринків, зниження залежності від державного регулювання. Розвиток технологій, активна робота над інноваціями та стратегічні партнерства можуть стати ключовими факторами для досягнення довготривалого успіху підприємства.

3. До одного з ефективних шляхів зниження залежності підприємства від сировини відноситься впровадження рециклінгу відходів мідного кабелю. Крім отримання економічного ефекту, впровадження даного заходу сприяє зниженню негативного впливу на довкілля.

АНОТАЦІЯ

Костанян К. М. «Стратегічні напрямки зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою

«Економіка та стратегія розвитку підприємства».

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2024 рік.

У роботі досліджено теоретико-методичні аспекти пошуку внутрішньовиробничих резервів зниження витратоємності продукції на підприємствах кабельної галузі. Зокрема, проаналізовано економічна сутність поточних витрат підприємства, їх класифікація та структура. Розглянуто показники собівартості та витратоємності продукції підприємств кабельної промисловості.

Проаналізовано склад і структура операційних витрат ПАТ «Одескабель» за економічними елементами, співвідношення динаміки окремих статей накладних витрат і собівартості реалізованої продукції. Здійснений аналіз динаміці показників витратоємності продукції за період з 2016 р. по 2023 рік. Побудовано математична модель динаміки витрат на 1 грн. реалізованої продукції та здійснений прогноз рівня останніх на 2024 рік.

Здійснений SWOT-аналіз ПАТ «Одескабель». За результатами останнього обґрунтовані стратегічні напрямки зниження витратоємності продукції в ПАТ «Одескабель». В рамках стратегії зниження залежності підприємства від вартості сировини запропонований впровадити технологію рециклінгу відходів мідного кабелю.

Ключові слова: витрати, собівартість, витратоємність продукції, матеріалоємність продукції, зарплатоємність продукції, чинники витратоємності, шляхи зниження, економічна ефективність, термін окупності.

ANNOTATION

Kostanian Karen. «Strategic directions for reducing the cost intensity of products at PJSC «Odeskabel».

Qualification work for a master's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stock exchange activities» under the educational program

«Economics and strategy of enterprise development»,

Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work deals with the theoretical and methodological aspects of finding internal production reserves to reduce the cost intensity of products at cable industry enterprises. In particular, the economic essence of the enterprise's current costs, their classification and structure are analyzed. The indicators of cost price and cost intensity of products of cable industry enterprises are considered.

The composition and structure of operating expenses of PJSC «Odeskabel» by economic elements, the ratio of the dynamics of individual overhead items and the cost of products sold were analyzed. The dynamics of product cost-effectiveness indicators were analyzed for the period from 2016 to 2023. A mathematical model of the dynamics of costs per 1 UAH of products sold was built and a forecast of the level of the latter for 2024 was made.

A SWOT-analysis of PJSC «Odeskabel» was carried out. Based on the results of the latter, strategic directions for reducing the cost intensity of products at PJSC «Odeskabel» were substantiated. As part of the strategy to reduce the company's dependence on the cost of raw materials, it was proposed to introduce the technology of recycling copper cable waste.

Keywords: costs, cost price, cost intensity of products, material intensity of products, wage intensity of products, factors of cost intensity, ways of reduction, economic efficiency, payback period.